

การพัฒนาแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL FOR THE CAREER AND
TECHNOLOGY SUBJECT TO ENHANCE ANALYTICAL THINKING ABILITY
AMONG GRADE 6 STUDENTS

Received : 5 November 2025

Revised : 18 January 2026

Accepted : 23 January 2026

นุกูล วีระประภพ¹

Nukul Weeraprapop

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ 2) สร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้และเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างคือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6/1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต นโยบายในการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ จำนวน 100 คน พบว่า นักเรียนร้อยละ 61 มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำ ปัญหาที่สำคัญที่ทำให้นักเรียนขาดความสามารถการคิดวิเคราะห์ มาจากการจัดการเรียนการสอนของครูที่ไม่อำนวยความสะดวกในการฝึกคิด โดยครูมีสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและครู มีความต้องการในการ

¹ ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) จังหวัดอ่างทอง

Senior Professional Teacher, Chumchon Tessaban Wat Pamok (Norasri Witthayakarn) School, Ang Thong, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: sujitra0542518@kru.ac.th

จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแนวทางการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน คือการแก้ไขที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู 2). ผลการสร้าง รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จัดสร้างจากแนวคิดและ ทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ โดยใช้กฎ การเรียนรู้ ทั้ง 4 ข้อ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน จากแนวคิดของ Seymour Papert และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ จากแนวคิดของ Johnson & Johnson โดยมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน และรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.00/80.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการ สอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์หลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนรายวิชา การงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ารูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการสอน, รายวิชาการงานอาชีพ, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the current situation, problems, and needs in the teaching and learning management of mathematics subjects to promote analytical thinking ability among Grade 6 students; 2) develop and determine the efficiency of an instructional model for the Career and Technology subject to enhance analytical thinking ability among Grade 6 students; 3) examine and compare the students' analytical thinking ability before and after learning through the developed instructional model; and 4) evaluate the effectiveness of using the instructional model for the Career and Technology subject in promoting analytical thinking ability among Grade 6 students. The target group consisted of 35 Grade 6/1 students studying in the Career and Technology subject at Wat Pamok Municipal Community School (Norasri Wittayakarn) during the second semester of the 2024 academic year, selected through cluster random sampling. The research instruments included lesson plans, an analytical thinking ability test, and a student satisfaction

questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and dependent t-test statistics.

The findings revealed that: 1) the current situation and problems indicated that students' analytical thinking ability directly affected their learning and daily life. The national education policy therefore emphasizes the development of students' analytical thinking skills. The survey showed that 61% of students had a low level of analytical thinking ability. Teachers' instructional practices to enhance analytical thinking were at a moderate level, while their needs for instructional development were at the highest level 2) The developed instructional model was based on Piaget's cognitive development theory, Thorndike's connectionism theory, Papert's constructionism theory, and Johnson & Johnson's cooperative learning theory. The model consisted of five components: and assessment. The instructional process comprised five steps: The model achieved an efficiency of 80.00/80.10, meeting the 80/80 standard criterion. 3) The students' post-test analytical thinking scores were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level. 4) Students' overall satisfaction with learning through the model was at a high level and expert evaluations indicated that the model was highly appropriate.

Keywords: Instructional Model, Career and Technology Subject, Enhance Analytical Thinking

บทนำ

หน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษาจะให้ความสำคัญกับการคิดเพียงใดก็ยิ่งพบว่า เด็กไทยมีทักษะการคิดอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วง โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 4 ประจำปี 2559-2563 พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมทั้งประเทศ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยในสามวิชาหลักค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 4 ที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ซึ่งอยู่เพียงแค่ระดับพอใช้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) และสรุปว่า คุณภาพผู้เรียนด้านการเป็นคนเก่งมีปัญหามาก โดยเฉพาะผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) การแก้ปัญหา และพัฒนาด้านการคิด ได้มีนักวิชาการ และหน่วยงานจากหลายภาคส่วน หาแนวทางพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้แก่นักเรียนมาโดยตลอด แต่ก็ยังส่งผลไม่เป็นที่น่าพอใจ เห็นได้จากรายงานบทสรุป และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติ จากผลการประเมินคุณภาพรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่มีจำนวน

ทั้งสิ้น 31,480 แห่ง โดยได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 25,944 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.41 ไม่ได้รับรองมาตรฐานจำนวน 5,536 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.59 ซึ่งสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองนี้ ส่วนใหญ่มีผลการประเมินในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับปรับปรุง และพอใช้ ร้อยละ 83.91 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร) ก็พบปัญหาเช่นเดียวกัน โดยพบว่า ผลการประเมินภายนอกรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559-2563) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ ที่ได้รับผลการประเมินในระดับดี และมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประเมินว่า ครูควรจัดการการเรียนรู้ที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น คือระดับการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า มากกว่าระดับความรู้ความเข้าใจการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ ฝึกสรุปความคิดรวบยอดอย่างต่อเนื่อง และการวัด และการประเมินผล การเรียนรู้เกี่ยวกับด้านความรู้ ความคิดในสาระต่าง ๆ ควรจัดด้วยข้อสอบอัตนัย คือข้อสอบให้นักเรียนได้วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสังเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี และผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 พบปัญหาที่ควรเร่งพัฒนา คือ การที่นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ (โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร), 2566) และเมื่อมีการพิจารณาทักษะการคิด ด้วยการนำผลคะแนน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความหลังจบปีการศึกษา 2566 ของนักเรียนในรายบุคคลทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มาหาค่าเฉลี่ย เพื่อสรุปลงในแบบรายงานผลการเรียนรู้ประจำตัวของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การตัดสินของสถานศึกษา พบว่า นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยมเพียงร้อยละ 29.39 มีนักเรียนที่ได้รับผลการประเมินแค่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 30.47 (โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร), 2566)

จากผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 โดยใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในด้านความสามารถในการคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2563-2566 มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.20, 38.10, 37.89, 40.90 ตามลำดับ ซึ่งถ้าพิจารณาผลการสอบ พบว่า ในปีการศึกษา 2564 - 2566 มีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง ตามลำดับ คือ 39.20, 38.10 และ 37.89 พิจารณาผลการสอบในปีการศึกษา 2565-2566 พบว่า คะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น คือ 37.89 และ 40.90 แต่เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการพัฒนานักเรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป้าหมายของโรงเรียนตามแผนพัฒนาการศึกษา 3 ปี (พ.ศ. 2567 - 2569) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 แนวทางที่ 3 ให้ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า ต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์จากการประเมินสมรรถนะ

สำคัญของผู้เรียนในด้านความสามารถในการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ให้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 50 ภายในปีการศึกษา 2569 (โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาการ), 2566) และจากการประเมินสภาพความสามารถการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนจากแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 พบว่า นักเรียน จำนวน 100 คน มีนักเรียนถึงร้อยละ 61 ที่มีระดับความสามารถการคิดวิเคราะห์ต่ำ เมื่อตรวจสอบจากคะแนนรายบุคคลจะเห็นว่านักเรียนส่วนมากทำข้อสอบที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์โดยใช้เหตุผลไม่ได้ โดยเฉพาะการอ่าน และสรุปหรือลำดับความสัมพันธ์ การหาความสอดคล้อง ไม่สอดคล้องของข้อมูล นอกจากผลการประเมินดังกล่าวข้างต้น จุดอ่อนที่ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนมาก ทำข้อสอบที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์โดยใช้เหตุผลไม่ได้ โดยเฉพาะการอ่านและสรุป หรือลำดับความสัมพันธ์ อาจเป็นเพราะยังขาดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เหมาะสม รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพ จึงได้ศึกษาทฤษฎีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการคิดที่ซับซ้อน จำเป็นต้องใช้หลักการที่หลากหลาย จึงเลือกพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดสร้างจากแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ โดยใช้กฎการเรียนรู้ ทั้ง 4 ข้อ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) จากแนวคิดของ Seymour Papert และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning) จากแนวคิดของ (Johnson & Johnson, 1987) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการงานอาชีพ สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ ทำได้โดยการเรียนรู้และพัฒนาการทางสติปัญญาเกิดจากการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อม ผ่านกระบวนการดูซึมและปรับขยายโครงสร้างจึงทำให้เกิดการพัฒนาความคิด ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นต้องอาศัยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ความพร้อม การฝึกหัด การนำไปใช้ และความพึงพอใจ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวร ผู้วิจัยสนใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้และรูปแบบการสอนที่ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน จากแนวคิดการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของ วัชรวิไล เล่าเรียนดี (2554); สมยา ทาเกตุ (2552); สุวิทย์ มูลคำ (2550); อุษณีย์ โพธิ์สุข (2547) สุนันท์ สินธพานนท์ (2554); สิทธิพล อาจอินทร์ (2554) ศึกษาแนวคิดการเรียนรู้ปนเล่นของ ชัยอนันต์ สมุทวณิช และศึกษาขั้นตอนการสอนคิดวิเคราะห์ของสิทธิพล อาจอินทร์, สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต และการสอนแบบ 4 MAT ซึ่งมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์เช่นกัน สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ ทำได้โดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความตื่นตัว เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ซึ่งกันและกัน มีการประเมินผล การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน สรุปความรู้และเชื่อมโยงความรู้สู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความคงทน นักเรียนจะเรียนรู้การแก้ปัญหา และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น มีความรู้และเข้าใจในรายวิชาการงานอาชีพในแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งนำความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปใช้แก้ปัญหาวิชาการงานอาชีพได้ทั้งในห้องเรียนและในชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้และเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนและหลังการเรียนรู้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประยุกต์รวมกับขั้นตอนการออกแบบระบบการสอน ADDIE MODEL ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Research: R₁)

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มเป้าหมาย 1) ครูผู้สอนสายปฏิบัติการสอน โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 128 คน ซึ่งได้คำนวณหาขนาดขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane 2) ครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 12 คน 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ แบบสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าความยากง่าย การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ และวิเคราะห์เนื้อหา

วิธีดำเนินการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ อ่านและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงนโยบาย ความจำเป็นเกี่ยวกับการสอนคิดจากนโยบายและจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษา ประเมินสภาพจริงในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 30 นาที โดยผู้วิจัยเลือกประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สรรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อตรวจสอบความเป็นจริงโดยใช้แบบสอบถามในการสอบถามครูผู้สอนสายปฏิบัติการสอน ไม่นับรวมผู้บริหาร โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัด อ่างทอง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 128 คน ซึ่งได้คำนวณหาขนาดขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ที่กำหนดความคลาดเคลื่อนเป็น .05 โดยดำเนินการหลังจากการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

สัมภาษณ์ความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการกับครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 12 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 20 คน และนำผลของข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ปัญหาโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สนองต่อความต้องการของครูและนักเรียน

ตอนที่ 2 สร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80 (Development: D₁)

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มเป้าหมาย ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ ความเหมาะสมและสอดคล้องของเครื่องมือ จำนวน 5 คน ที่ได้มาโดยการเลือกเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ร่างรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร)

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) ตามเกณฑ์ 80/80 การวิเคราะห์ค่าความยากง่าย การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

วิธีดำเนินการ การดำเนินการวิจัยเป็นการวิเคราะห์เอกสารและนำผลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 รวมถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ 1) ร่างรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 18 แผน จำนวน 18 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หลังดำเนินการสร้างเครื่องมือแล้วได้นำรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน จากนั้นจึงจัดทำรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวน 35 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ต่อไป

ตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้และเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Research: R₂)

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้และเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) ตามเกณฑ์ 80/80

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยได้กำหนดแบบแผนในการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Pre-Experimental Design) โดยใช้แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest Posttest Design)

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Development: D₂)

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 /1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอันได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าใจ ก่อนการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ เพื่อสรุประดับของความพึงพอใจของนักเรียน

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียน การสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพของนักเรียน ปรากฏผลดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ความจำเป็นและความสำคัญในการสอนคิด พบว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแบบมีวิจารณญาณ ให้คิดได้อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง อีกทั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ ทั้งนี้เนื่องจากการคิดวิเคราะห์เป็นการคิดขั้นสูง ที่ส่งผลต่อการประสบผลสำเร็จในชีวิต และควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสุข

1.2 ผลการประเมินสภาพการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจากแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 100 คน ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อนำมาคิดเป็นร้อยละ เพื่อเทียบกับเกณฑ์ ระดับความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาคาร) ปรากฏผลดังตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นร้อยละเปรียบเทียบกับเกณฑ์

จำนวนคน	คะแนนที่ได้คิดเป็นร้อยละ	ระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์	ร้อยละ
7	80-100	สูงมาก	7
14	70-79	สูง	14
18	60-69	ปานกลาง	18
61	0-59	ต่ำ	61

จากตาราง 1 พบว่า มีนักเรียนถึงร้อยละ 61 ที่มีระดับความสามารถการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร) ต่ำ เมื่อตรวจสอบจากคะแนนรายบุคคลจะเห็นว่านักเรียนส่วนมากทำข้อสอบที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์โดยใช้เหตุผลไม่ได้ โดยเฉพาะการอ่าน และสรุปหรือลำดับความสัมพันธ์ การหาความสอดคล้อง ไม่สอดคล้องของข้อมูลผลที่ได้จากการศึกษานี้ ผู้วิจัยนำมาพิจารณาเพื่อจัดทำกิจกรรมสำหรับฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยการออกแบบชิ้นงาน และภาระงาน ให้นักเรียนฝึกเขียนตอบคำถาม และฝึกเขียนอธิบายให้เห็นความเป็นเหตุเป็นผลของข้อมูล และออกแบบกิจกรรมโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงการเชื่อมโยงการคิดหาความสัมพันธ์ของปัญหาสาเหตุ สรุปสู่แนวทางแก้ปัญหา นั้น ๆ

ตอนที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวน 3 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอันได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Rando Sampling) ผลปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่เกิดจากการวัดผล การเรียนรู้ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการสอนรายวิชาการงาน อาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E_1)	140	112.11	1.28	80.08
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการวัด ความสามารถการคิดวิเคราะห์ หลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการ สอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิด วิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E_2)	30	24.03	0.98	80.10

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียน 35 คน ทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 112.11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 140 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.08 และทำแบบทดสอบหลังเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ย 24.03 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.10 แสดงว่าประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่า $80.00 / 80.10$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $80/80$

ตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้และเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการนำรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกษ์ (นรสีห์วิทยาคาร) จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2568 ถึงวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2568 โดยสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 18 ชั่วโมง ไม่นับรวมการเตรียมความพร้อม และการทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการใช้รูปแบบอีกจำนวน 3 ชั่วโมง หลังเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้นำคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมาเปรียบเทียบ ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นการทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการใช้รูปแบบการสอน	35	30	18.23	1.14	25.93**
หลังการใช้รูปแบบการสอน	35	30	24.03	0.98	

** ค่า t จากตารางที่ระดับ 0.05 df =34, t=1.691

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถการคิดวิเคราะห์ ก่อนการใช้ ($\bar{X}$ =18.23, S.D.=1.14) และหลังการใช้ ($\bar{X}$ =24.03, S.D.=0.98) รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าวิกฤต t ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 df 34 ได้ค่า t=1.691 ส่วนค่า t-test ที่คำนวณได้ คือ 25.93 ซึ่งค่า t ที่คำนวณได้สูงกว่าค่า t จากตาราง นั่นคือนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.48, S.D.=0.50) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการสอนจาก

ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ารูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, $S.D.=0.32$)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต นโยบายในการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 100 คน พบว่านักเรียนร้อยละ 61 มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับต่ำ ปัญหาที่สำคัญที่ทำให้นักเรียนขาดความสามารถการคิดวิเคราะห์นั้น มาจากการจัดการเรียนการสอนของครูที่ไม่เอื้อต่อการฝึกคิด โดยครูมีสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.82$, $S.D.=0.89$) และครูมีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, $S.D.=0.67$) ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน คือการแก้ไขที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

2. ผลการสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80

รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดสร้างจากแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ โดยใช้กฎการเรียนรู้ ทั้ง 4 ข้อ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) จากแนวคิดของ Seymour Papert และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning) จากแนวคิดของ (Johnson & Johnson, 1987) โดยมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การวัดผลประเมินผล และมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นตอนที่ 2 จัดกิจกรรมนำค้นคว้า ขั้นตอนที่ 3 นำพาฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 ชี้ชัดอภิปรายขยายความ และขั้นตอนที่ 5 ประยุกต์ความรู้สู่การนำไปใช้ รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.00/80.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$ =18.23, S.D.=1.14) และหลังการใช้รูปแบบการสอน ($\bar{X}$ =24.03, S.D.=0.98)

4. การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D.=0.50)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรได้อธิบายหลักการ วิธีการเรียน ขั้นตอนการทำงานให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ครูแนะนำช่วยเหลืออธิบายในเนื้อหาที่ยากและกระตุ้นการทำงาน จะทำให้นักเรียนทำงานได้ถูกต้อง และเสร็จตามเวลาที่กำหนด

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์นั้น เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนต้องใช้ความคิด และความสามารถของตนเองซึ่งครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพื้นฐานความรู้เดิมของแต่ละบุคคลจะเป็นผู้ค้นหา และสร้างแนวคิดจากประสบการณ์ตรงที่ได้ของนักเรียนเอง ควรให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังนั้น ควรมีการปรับยืดหยุ่นเวลาได้เหมาะสม ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงความแตกต่างและศักยภาพของนักเรียนและอดทนต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

3. การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงแนวคิด หลักการ และวิธีการสอนที่ชัดเจน จึงจะทำให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้สอนนักเรียนที่มีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ในสาระการเรียนรู้อื่น ระดับชั้นเรียนอื่น หรือสถานศึกษาอื่น ที่มีลักษณะปัญหาใกล้เคียงกัน

2. ควรมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชิ้นงาน และภาระงาน ไปใช้ในสอนในกิจกรรมเพิ่มเติม หรือกิจกรรมสอนเสริมนอกเวลา เพื่อใช้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนแล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้น

3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้พัฒนารูปแบบการสอนต่อไป

4. ควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบรรยาย เป็นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับการสอนคิด เพื่อนำมาทดลองใช้ควบคู่กับรูปแบบการสอนรายวิชาการงานอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). *ลายแทงนักคิด*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). *การคิดวิเคราะห์ เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เทคนิคpringding.
- โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาการ). (2566). *การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์ (นรสีห์วิทยาการ)*. อ่างทอง: โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัดป่าโมกข์.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2554). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมยา ทาเกตุ. (2552). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH ร่วมกับแผนภูมิต้นไม้* [วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10–20 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2554). *รูปแบบการพัฒนาทักษะการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับครูวิทยาศาสตร์ประถมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ ศษ.ด.]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทร สีนพานนท์. (2554). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: เทคนิคpringding.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2550). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อุดมพร อมรรธรรม. (2537). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2547). *ฝึกเด็กให้เป็นนักคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสตรี-สฤณีวงศ์.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1987). *Learning together and alone: Cooperative, competitive and individualistic learning* (2nd ed.). Prentice-Hall.